

SÜLEYMAN BULUT

Nüktedan

Namık Kemal, Şair Eşref, Neyzen Tevfik

YÜZÜMÜZÜ GÜLDÜRENLER DİZİSİ

NÜKTEDAN

NAMIK	ŞAİR	NEYZEN
KEMAL	EŞREF	TEVFİK

© 2015, Can Sanat Yayınları A.Ş.

İllüstrasyonlar: Oğuz Demir

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Kasım 2015, İstanbul

Bu kitabın 1. baskısı 3 000 adet yapılmıştır.

Yayına hazırlayan: Sırma Köksal

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Tasarım (www.lom.com.tr)

Düzeltili: Aylin Samancı

Mizanpaj: M. Atahan Sıralar

Kapak baskı: Azra Matbaası

Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi D Blok 3. Kat No: 3-2

Topkapı-Zeytinburnu, İstanbul

Sertifika No: 27857

İç baskı ve cilt: Ayhan Matbaası

Mahmutbey Mah. Devekaldırımı Cad. Gelincik Sokak No: 6 Kat: 3 Güven İş

Merkezi, Bağcılar, İstanbul

Sertifika No: 22749

ISBN 978-975-07-2772-6

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750727726

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 31730

YÜZÜMÜZÜ GÜLDÜRENLER DİZİSİ

NÜKTEDAN

NAMIK
KEMAL

ŞAİR
EŞREF

NEYZEN
TEVFİK

Derleyip Yazan
SÜLEYMAN BULUT

Süleyman Bulut'un Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Seviyordum Hâkim Bey, 2014

Nüktedan Atatürk, 2015

Nüktedan Yahya Kemal, Ahmet Rasim, Süleyman Nazif, 2015

SÜLEYMAN BULUT, 1954 yılında, Konya / Beyşehir, Tolca köyünde doğdu. İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi'ni bitirdi. İktisat okurken, rakamlardan çok harfleri sevdiğini fark edince yazmaya başladı. İlk ürünleri olan radyo oyunları İstanbul Radyosu'nda yayınlandı. Derlemeler yaptı. Yıllardır çocuklar için yazdı. Şimdilerde büyümeye çalışıyor, yetişkinler için yazarak...

Çocuk Edebiyatı

Yeşil Yürek Kayabeyi, Maviş, Penceredeki Kuş, Kar Tanesi, Sarıay, Palavracılar Kralı, Oklu Kirpi ile Konaklı Kaplumbağa, Kocaman Küçük Deniz, Toparlacık Nokta ve Arkadaşları, Günaydın Günaydın, Ormandaki Dev, Aslan Kral Kork, Su Kardeşler, Yıldızlı Alfabe, Kardeşlik Çemberi, Anne Ben Yapabilirim, Sihirli Çaydanlık, Hey Küçük, İnsan Okur, Büyük Atatürk'ten Küçük Öyküler 1- 2- 3, Atatürk Hangi Takımı Tutuyordu, 101 Deyim 101 Öykü, 101 Atasözü 101 Öykü, 101 Tekerleme, 101 Yanıltmacı, 101 Ninni, Arkadaşım Nasreddin Hoca, Binbir Gece Masalları: Gemicî Sindbad, Bilenler Bilmeyenlere Anlatsın (oyun).

İçindekiler

Namık Kemal.....	11
Şair Eşref.....	85
Neyzen Tefik.....	151

Alay, Yergi ve Hazırcevaplarıyla

NÜKTEDAN
NAMIK KEMAL

Tanzimat döneminin en etkili, en coşkulu gazeteci, yazar, şair ve siyasetçisi... Mücadeleci aydın tipinin ilk örneği... Vatan ve hürriyet kavramlarını bugünkü anlamda ilk kullanan... "Devlet, padişah için değil millet içindir," diyen ilk kişi... Edebiyatımızda, roman, tiyatro, biyografi, tarih, makale türlerinin bugünkü anlamda ilk örneklerini de o vermiştir.

Satırbaşları ile... Namık Kemal (1840-1888)

1840... (21 Aralık) Tekirdağ'da doğdu. Asıl adı Mehmet Kemal.

1846... Yanında yaşadığı dedesi Abdülatif Paşa'nın (annesinin babası) atanması sonucu Afyon'a gitti.

1848... Annesinin ölümü üzerine İstanbul'a döndüler. Burada dokuz ay kadar okula gitti. Bir daha okul eğitimi alamadı.

1853... Dedesi Abdülatif Paşa'nın Kars'a atanmasıyla gittiği Kars'ta, şair ve müderris Hamit Efendi'den ilk fikir ve edebiyat derslerini aldı.

1855... Dedesiyle birlikte Sofya'da Arapça ve Farsçanın yanı sıra Fransızcasını geliştirmeye özel bir önem verdi. İlk şiirlerini yazdı. Yazma yeteneğini gören İstanbullu Şair Eşref Paşa, ona yazıcı, kâtip anlamına gelen *Namık* önadını verir.

1857... İstanbul'a döndü; Besime Hanım'la evlendi. Dışişleri Bakanlığı *Tercüme Odası*'na girdi. Daha sonra şiddetle karşı çıkacağı, Divan edebiyatını daha yakından tanınmasını sağlayan, aralarında Leskofçalı Galip ve Hersekli Arif'in bulunduğu arkadaş grubuyla tanıştı.

1859... Dedesi Abdüllatif Paşa'nın ölümü üzerine babası Mustafa Asım Bey'in yanına taşındı.

1860... Şinasi ile tanıştı. Bu tanışma, Namık Kemal'in dile, edebiyata bakışını tümüyle değiştirdi.

1862... İstanbul'un fethini konu edinen *Barika-i Zafer*'i yazdı.

1863... *Tasvir-i Efkâr* gazetesinde politik yazılar yazmaya başladı.

1865... Devlete ve topluma bakışını değiştirecek bir adım attı: *Yeni Osmanlılar Cemiyeti*'ne katıldı. Aynı yıl Erzurum vali muavinliğine atanarak İstanbul'dan uzaklaştırılmak istendi. Gizlice Paris'e giderek mücadelesini oradan sürdürdü. Felsefe, sosyoloji, hukuk, ekonomi ve edebiyat alanlarında kendini geliştirmeye çalıştı.

1867... Paris'te *Muhbir* gazetesini çıkardı.

1868... Londra'da *Hürriyet* gazetesini yayımlamaya başladı.
Ünlü *Rüya*'sını yazdı.

1870... İstanbul'a dönüp *Diyojen* mizah dergisinde ve *İbret* gazetesinde eleştirel yazılar yayımlamaya başladı.

1872... İstanbul'dan yine uzaklaştırılıp Gelibolu'ya mutasarrıf yapıldı.

1873... Azledilince İstanbul'a döndü. Gelibolu'da yazmaya başladığı *Vatan yahut Silistre* oyununun büyük heyecan yaratması üzerine Magosa'ya sürüldü. Birçok eserini burada yazdı.

1876... Sultan Abdülaziz yerine V. Murad geçince affedildi. İstanbul'a döndü. Şura-yı Devlet (Danıştay) üyesi oldu. *Kanun-i Esasi* (ilk anayasa) çalışmalarında bulundu.

1877... II. Abdülhamid, tahta çıkarken taraftar görüldüğü Meşrutiyet yönetimine cephe alınca, Namık Kemal, cumhuriyetin ilanına çalıştığı yolunda bir jurnalle tutuklandı. Daha sonra Midilli'de ikamete memur edildi.

1879... Midilli mutasarrıfı. Zatürreeye yakalandı.

1884... Rodos mutasarrıfı. Uzun uğraşlar sonucu İstanbul dışındaki ilk idadiyi (lise) açtırdı.

1887... Sakız mutasarrıfı. *Osmanlı Tarihi*'ni yazmaya başladı. Kitabın bir jurnalle yasaklanması Namık Kemal'i çok üzdü.

1888... 2 Aralık, zatürreeden öldü.

Meyveli Ağaç Toplantı ya da sohbetlerde ne zaman biri eleştirilse, Namık Kemal hemen gidip onu bulur ve onunla konuşmaya çalışmış.
Bunu fark eden dostlarından biri, “Kemal,” der, “dikkatimi çekti; kendi aramızda konuşurken kimi çekiştirsek, sen gidip onunla görüşüyorsun; ne demek oluyor bu?”
Muzip bir bakışla dostunu süzen Namık Kemal, “Bana öyle geliyor ki,” der, “hiçbir erdem, hiçbir yeteneği olmayan kişileri kimse çekiştirmez... Benim için suçlanan insanlar, görüşülmeye, konuşulmaya değer insanlardır.”

**Efkâr-ı
Umumiye
Boğulacak**

Dönemin ünlüleri, Namık Kemal, Ziya Paşa, Nuri Bey, Reşat Paşa, Deli Hikmet bir gün sandalla Üsküdar’dan karşıya geçmektedirler...

Birden fırtına patlamasın mı?

Bindikleri sandal, ceviz kabuğu gibi sallanmaya başlayınca Namık Kemal telaşlanır. Bunu gören Deli Hikmet, takılmak için:

“Kemal,” der, “ne tatlı canın varmış senin; sandal batacakmış... batsa ne olur ki?”

Sandalın bir kenarına sıkı sıkı tutunan Namık Kemal şu cevabı verir:

“Ne olmaz ki... Siz sanıyor musunuz ki, ben kendi canım için telaş ediyorum?”

Sandal batarsa efkâr-ı umumiye boğulacak, efkâr-ı umumiye... Benim korkum ondan!"

Efkâr-ı umumiye: Kamuoyu

Cevher-i Hürriyet

Namık Kemal ve Ziya Paşa'nın, Abdülhamid baskısına karşı, Mustafa Fazıl Paşa'nın desteğiyle Londra'da yayımladıkları *Hürriyet* gazetesi, Fazıl Paşa'nın Abdülhamid'le anlaşıp desteğini geri çekmesi sonucu kapanmak durumunda kalır. Namık Kemal, çok üzülür ama şu dersi çıkarmaktan da geri durmaz:

*Kimsenin lütfuna olma talip
Bedeli cevher-i hürriyettir*

Kadrini Bil

Namık Kemal'le Ziya Paşa'nın Londra'da *Hürriyet* gazetesini yayımlamaya başladıkları günler... Yolda yürürlerken, Ziya Paşa, bir ah çekerek,

... Vatan ve hürriyet kavramlarını bugünkü anlamda
ilk kullanan, döneminin en coşkulu gazeteci,
yazar, şair ve siyasetçisi
NAMIK KEMAL!

... İşlek kalemini ve acı biberli dilini, baskıcı, ezici,
çıkarcı yöneticilere ve yönetimlere karşı hiç çekinmeden
kullanan hiciv üstadı
ŞAİR EŞREF!

... “Ney”i, “mey”i ve heyheyiyle tanınan büyük sövgü ve
fıkra ustası
NEYZEN TEVFİK!

Kendi alanlarının üç büyük ustası... En güzel şaka, yergi
ve hazırcı cevaplarıyla yüzümüzü güldürmeye devam
ederken bugüne de çok şey söylüyorlar.

Kapak resmi: Oğuz Demir

© canyayinlari.com ✉ twitter.com/canyayinlari f facebook.com/canyayinevi

ISBN 978-975-07-2772-6

9 789750 727726